

- © Traducerea și permisiunea pentru republicare au fost oferite de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova în scopul includerii sale în baza de date HUDOC a Curții.
- © The present text and the authorisation to republish it were granted by the Constitutional Court of the Republic of Moldova for the purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.
- © La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées sous l'autorité de la Cour Constitutionnelle de la République de Moldova à son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

***Haddad v. Spania* - [16572/17](#)**

Hotărârea din 18.6.2019 [Secția a III-a]

Articolul 8

Obligații pozitive

Articolul 8-1

Respectarea vieții de familie

Plasarea copilului într-un centru înainte de adopție, în ciuda achitării tatălui într-un caz de violență domestică și a redobândirii de către acesta a custodiei asupra fraților mai mari: *încălcare*

În fapt – În februarie 2012, ca urmare a unei plângeri depuse de soția acestuia privind comiterea de acte de violență domestică, un judecător a emis un ordin de protecție împotriva reclamantului, care îi interzicea, de asemenea, contactul cu copiii lui.

În iunie 2012, la cererea mamei lor, care a declarat că nu mai putea avea grijă de ei, cei trei copii ai cuplului (doi băieți în vârstă de nouă și șase ani și o fată în vârstă de un an și jumătate) au fost declarați abandonați din punct de vedere juridic. Aceștia au fost plasați sub tutelă administrativă într-o casă de copii. Reclamantul nu a fost informat despre plasament.

În iunie 2013, un raport de orientare a notat instabilitatea mintală a soției reclamantului, dar s-a referit și la relele tratamente la care erau supuși copii de către tată. Pe 24 septembrie 2013, fiica a fost plasată în grija unei familii, în vederea adopției.

Pe 27 septembrie 2013, reclamantul a fost achitat de acuzațiile menționate mai sus. Interdicția de contact cu copii lui a fost anulată, iar el și-a recăpătat la scurt timp custodia asupra celor doi fii ai săi.

În noiembrie 2013, departamentul de protecția a copilului s-a întâlnit pentru prima dată cu reclamantul. Totuși, acestuia nu i s-a permis restabilirea contactului cu fiica sa. Autoritățile administrative au continuat să insiste în privința necesității de îngrijire pre-adopție, invocând pretensele tratamente fizice grave și relele tratamente emoționale pe care le-a provocat copiilor său, instabilitatea emoțională și inteligența limitată a mamei, lipsa contactului reclamantului cu copii lui din iunie 2012 și lipsa legăturilor dintre reclamant și fiica lui.

În februarie și decembrie 2014, rapoartele s-au referit la buna integrare a fiicei reclamantului în familia ei adoptivă. În 2015 și apoi în 2016, în recurs, tribunalele au aprobat plasamentul pre-adopție.

În drept – Articolul 8: Curtea nu a găsit convingătoare motivele pe care autoritățile și tribunalele naționale le-au considerat suficiente pentru a justifica plasamentul minorului în îngrijire pre-adopție:

– În cadrul procedurilor administrative nu s-a avut în vedere niciodată (i) vârsta fragedă a fiicei domnului Haddad la momentul despărțirii părinților ei, (ii) relația preexistentă dintre copil și părinții acestuia, (iii) perioada de timp trecută de la despărțire, sau (iv) consecințele pentru toți cei trei copii și pentru relația copilului cu frații lui.

– Susținerea privind relele tratamente fizice nu a fost demonstrată, ci doar au fost menționată în raportul din iunie 2013, care părea că s-a referit la conținutul plângerii privind actele de violență domestică (acuzății în privința cărora reclamantul a fost achitat între timp).

– Faptul că soția reclamantului era instabilă mintal nu demonstra vreo influență negativă din partea tatălui, ci dimpotrivă (cel puțin după achitarea lui), după cum se arăta prin redobândirea custodiei asupra celor doi fii, de vreme ce era încă determinat să obțină și custodia asupra fiicei lui minore.

– Tribunalele nu au observat niciun eșec relațional (o chestiune pe care au eșuat să o examineze în cazul reclamantului), sau vreo preocupare privind sănătatea copiilor, sau lipsa condițiilor materiale sau condițiile nesatisfăcătoare de trai imputabile reclamantului. Nu au fost puse formal în discuție nici capacitățile lui educaționale și emoționale.

Mai mult, Curtea a notat unele erori din partea autorităților. Autoritățile administrative trebuiau să aibă în vedere măsuri mai puțin radicale decât asistența pre-adoptie și, în orice caz, trebuiau să țină cont de cererile tatălui, odată ce procedurile penale împotriva lui au fost încetate. Procedurile trebuiau să fie însoțite de garanții adecvate pentru a asigura protecția drepturilor reclamantului și examinarea intereselor sale.

Bineînțeles, era clar că cei trei copii trebuiau plasați inițial sub tutelă administrativă, așa cum ceruse mama lor. Însă această măsură trebuia însoțită de cele mai adecvate măsuri, cât mai curând posibil, în scopul evaluării în profunzime a situației copiilor, dacă era necesar, în mod separat, *vis-à-vis* de tată și de mamă.

Având în vedere suspendarea contactului dintre reclamant și copiii lui, dispusă de tribunal la acel moment, situația era deosebit de gravă, dată fiind vârsta fiicei sale, care avea doar un an și jumătate atunci când a fost plasată sub protecție. Trecerea timpului a avut ca efect transformarea unei situații care trebuia să fie una temporară în una permanentă.

Serviciile de protecție a copilului s-au bazat inițial pe rapoartele întocmite în perioada în care reclamantul nu putea să demonstreze că era potrivit pentru a fi tată – de vreme ce era lipsit de autoritatea parentală și procedurile penale împotriva lui erau pendinte. Atitudinea autorităților nu s-a schimbat ca urmare a achitării definitive a reclamantului: autoritățile nu au evaluat niciodată, în baza unor probe concrete, evoluția în aceste circumstanțe.

Cu privire la tribunale, acestea au demonstrat ulterior un anumit grad de inacțiune (deși reclamantul putea să-și prezinte argumentele): acestea au ținut cont doar de aprobarea departamentului de protecție a copilului și a familiei adoptive pentru plasamentul pre-adoptie, apoi au confirmat deciziile luate de autorități în baza argumentelor utilizate de acestea și reproduse în mod sistematic în diferite seturi de proceduri.

În opinia Curții, înseși autoritățile competente au fost responsabile de ruperea contactului dintre reclamant și fiica lui (cel puțin după achitare) și au eșuat în obligația lor pozitivă de a lua măsuri pentru a restabili contactul. În acest sens, Curtea a notat:

– considerentele privind vulnerabilitatea soției reclamantului la momentul plasării fiicei lor în îngrijire instituțională puteau juca un rol esențial pentru înțelegerea situației mamei și a copilului;

– înainte de toate, achitarea definitivă a reclamantului și ridicarea oricărei măsuri care îi interzicea contactul cu copiii lui nu a părut să fie avută în vedere de tribunale; cu toate că această interdicție explica cu precizie lipsa prelungită a contactului care fusese utilizată ca argument împotriva reclamantului pentru a refuza restabilirea contactului și pentru a confirma plasamentul pre-adoptie;

– deși raportul din 2014 se referea la „frica” și la „lipsa de încredere în persoana tatălui” din partea copiilor, reclamantul și-a redobândit rapid custodia asupra celorlalți doi copii (care nu au fost supuși unei măsuri pre-adopție).

Astfel, trecerea timpului, ca rezultat al inacțiunii din partea autorităților și a tribunalelor naționale, care nu au considerat nerezonabile motivele prezentate de către autorități, au contribuit în mod decisiv la lipsa oricăror posibilități de reunire familială între reclamant și fiica lui.

În ciuda marjei de apreciere în asemenea chestiuni a statului reclamat, autoritățile nu au depus eforturi adecvate sau suficiente pentru a asigura respectarea dreptului reclamantului de a trăi cu fiica sa, împreună cu frații ei.

Concluzie: încălcare (unanimitate).

Articolul 41: Având în vedere că dreptul național permitea, dacă este necesar, sub rezerva drepturilor dobândite cu bună credință de către terți, revizuirea hotărârilor definitive ca urmare a pronunțării unei hotărâri a Curții Europene a Drepturilor Omului, Curtea le-a cerut autorităților să reexamineze situația cu promptitudine – în special posibilitatea stabilirii contactului între reclamant și fiica sa –, astfel încât să poată fi luate măsurile adecvate în interesul superior al copilului.